

## Wymagania na oceny do historii dla szkoły podstawowej „Wczoraj i dziś” kl. 8

Wymagania na oceny uwzględniają zapisy podstawy programowej z 2017 r. oraz zmiany z 2024 r., wynikające z uszczuplonej podstawy programowej. Szarym kolorem oznaczono treści, o których realizacji decyduje nauczyciel.

| Temat lekcji                         | Materiał nauczania                                                                                                                                                                                        | Odniesienia do podstawy programowej | Ocena dopuszczająca<br>Uczeń:                                                                                                                                                                                                                                   | Ocena dostateczna<br>Uczeń:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Ocena dobra<br>Uczeń:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Ocena bardzo dobra<br>Uczeń:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Ocena celująca<br>Uczeń:                                                                                                     |
|--------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Rozdział I: II wojna światowa</b> |                                                                                                                                                                                                           |                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                              |
| 1. Napaść na Polskę                  | 1. Przygotowania Niemiec do wojny<br>2. Polski plan obrony<br>3. Wybuch II wojny światowej<br>4. Wojna obronna w 1939 r.<br>5. Napaść sowiecka<br>6. Ewakuacja polskich władz<br>7. Bilans wojny obronnej | XXXI.1<br>XXXI.2<br>XXXI.3          | – wyjaśnia znaczenie terminów: wojna błyskawiczna (Blitzkrieg), „dziwna wojna”, internowanie<br>– zna daty: agresji Niemiec na Polskę (1 IX 1939), wkroczenia Armii Czerwonej do Polski (17 IX 1939)<br>– identyfikuje postacie: Adolfa Hitlera, Józefa Stalina | – identyfikuje postacie: Henryka Sucharskiego, Edwarda Rydza-Śmigłego, Stefana Starzyńskiego<br>– wskazuje na mapie kierunki uderzeń armii niemieckiej i sowieckiej<br>– podaje przykłady szczególnego bohaterstwa Polaków, np. obrona poczty w Gdańsku, walki o Westerplatte, obrona wieży spadochronowej w Katowicach, bitwy pod Mokrą i Wizną, bitwa nad Bzurą, obrona Warszawy, obrona Grodna, bitwa pod Kockiem, obrona Helu | – wyjaśnia przyczyny klęski Polski we wrześniu 1939 r.<br>– wyjaśnia znaczenie terminów: prowokacja gliwicka, bitwa graniczna, „polskie Termopile”<br>– zna daty: bitwy o Westerplatte (1–7 IX 1939), wypowiedzenia wojny Niemcom przez Francję i Wielką Brytanię (3 IX 1939), internowania władz polskich w Rumunii (17/18 IX 1939), kapitulacja Warszawy (28 IX 1939), kapitulacji pod Kockiem (6 X 1939) | – identyfikuje postacie: Władysława Raginisa, Franciszka Kleeberga, Tadeusza Kutrzeby<br>– przedstawia polityczne i militarne założenia planu obrony Polski w 1939 r.<br>– omawia okoliczności wkroczenia wojsk sowieckich na terytorium Polski w kontekście paktu Ribbentrop–Mołotow<br>– wymienia i charakteryzuje etapy wojny obronnej Polski | – ocenia postawę aliantów zachodnich wobec Polski we wrześniu 1939 r.<br>– ocenia postawę władz polskich we wrześniu 1939 r. |

|                                                      |                                                                                                                                                              |         |                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                 |
|------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                      |                                                                                                                                                              |         |                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                            | – przedstawia stosunek sił ZSRS, Niemiec i Polski<br>– wymienia miejsca kluczowych bitew wojny obronnej Polski stoczonych z wojskami niemieckimi i sowieckimi                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                 |
| 2. Podbój Europy przez Hitlera i Stalina (1939–1941) | 1. Wojna zimowa<br>2. Agresja Niemiec na Danię i Norwegię<br>3. Atak III Rzeszy na Francję<br>4. Państwo Vichy<br>5. Bitwa o Anglię<br>6. Wojna na Bałkanach | XXXII.1 | – wyjaśnia znaczenie terminów: alianci, bitwa o Anglię<br>– identyfikuje postacie: Winstona Churchilla, Charles’a de Gaulle’a<br>– wskazuje na mapie obszary zagarnięte przez ZSRS i III Rzeszę do 1941 r. | – wyjaśnia znaczenie terminów: linia Maginota, kolaboracja<br>– zna daty: napaści niemieckiej na Danię i Norwegię (IV 1940), ataku III Rzeszy na Francję (V–VI 1940), bitwy o Anglię (VII–X 1940)<br>– wymienia państwa, które padły ofiarą agresji sowieckiej oraz niemieckiej do 1941 r. | – identyfikuje postacie: Vidkuna Quislinga, Philippe’a Pétaina<br>– wyjaśnia znaczenie terminów: wojna zimowa, państwo marionetkowe, państwo Vichy, Komitet Wolnej Francji<br>– opisuje skutki bitwy o Anglię oraz omawia jej polityczne i militarne znaczenie | – zna daty: wojny sowiecko-fińskiej (XI 1939 – III 1940), zajęcia republik bałtyckich przez ZSRS (VI 1940), ataku Niemiec na Jugosławię i Grecję (IV 1941)<br>– przedstawia cele polityki Hitlera i Stalina w Europie w latach 1939–1941<br>– przedstawia ekspansję ZSRS w latach 1939–1940 | – opisuje kolejne etapy agresji Niemiec w latach 1940–1941                                                                      |
| TSW – Dlaczego Niemcy nie zdobyli Anglii?            | 1. Jak pokonać flotę brytyjską?<br>2. Bitwa o Anglię<br>3. Pierwsza porażka Hitlera                                                                          | XXXII.1 | – wyjaśnia znaczenie terminu Enigma<br>– zna datę: bitwy o Anglię (lato–jesień 1940)<br>– identyfikuje postacie: Adolfa                                                                                    | – wyjaśnia znaczenie terminu operacja „Lew morski”<br>– wymienia cele niemieckich ataków lotniczych na Wielką Brytanię                                                                                                                                                                     | – zna datę największego nalotu niemieckiego na Wielką Brytanię (15 IX 1940)<br>– wskazuje wynalazki                                                                                                                                                            | – zna datę nalotu na Coventry (XI 1940)<br>– identyfikuje postacie: Mariana Rejewskiego, Jerzego Różyckiego,                                                                                                                                                                                | – wyjaśnia, jakie były przyczyny klęski Niemiec w bitwie o Anglię<br>– ocenia wkład polskich lotników w walki o Wielką Brytanię |

|                                   |                                                                                                                                                             |                    |                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                            |
|-----------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                   |                                                                                                                                                             |                    | Hitlera, Winstona Churchilla                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                       | techniczne, które pomogły Brytyjczykom w walce z Niemcami<br>– przedstawia militarny wkład Polaków w obronę Wielkiej Brytanii                                                                                                         | Henryka Żygalskiego<br>– omawia założenia niemieckiego planu inwazji na Wielką Brytanię<br>– porównuje potencjał militarny wojsk niemieckich i brytyjskich w czasie bitwy o Anglię                                                                                                                               |                                                                                                                                            |
| 3. Wojna III Rzeszy z ZSRS        | 1. Atak niemiecki na ZSRS<br>2. Wielka Wojna Ojczyźniana<br>3. Bitwa o Moskwę<br>4. Przełomowe wydarzenia na froncie wschodnim<br>5. Losy jeńców sowieckich | XXXII.1<br>XXXII.3 | – wyjaśnia znaczenie terminów: plan „Barbarossa”, Wielka Wojna Ojczyźniana<br>– zna datę agresji Niemiec na ZSRS (22 VI 1941)<br>– omawia przełomowe znaczenie bitwy stalingradzkiej dla przebiegu II wojny światowej | – wskazuje na mapie przełomowe bitwy wojny Niemiec i ZSRS: pod Moskwą i pod Stalingradem<br>– wyjaśnia przyczyny ataku III Rzeszy na Związek Sowiecki | – wyjaśnia znaczenie terminu blokada Leningradu<br>– identyfikuje postać Gieorgija Żukowa<br>– wyjaśnia, jakie czynniki spowodowały klęskę ofensywy niemieckiej na Moskwę w 1941 r.<br>– przedstawia etapy wojny niemiecko-sowieckiej | – zna daty: blokady Leningradu (1941–1944), bitwy o Moskwę (XI–XII 1941), bitwy pod Stalingradem (VIII 1942 – II 1943), bitwy na Łuku Kurskim (VII 1943)<br>– przedstawia przebieg działań wojennych na froncie wschodnim w latach 1941–1943<br>– przedstawia, w jaki sposób Niemcy traktowali jeńców sowieckich | – wyjaśnia przyczyny i okoliczności zdobycia przewagi militarnej przez ZSRS<br>– wskazuje powody zbliżenia Wielkiej Brytanii i USA do ZSRS |
| 4. Polityka okupacyjna III Rzeszy | 1. Polityka niemiecka wobec ziem okupowanych<br>2. Ruch oporu w okupowanej Europie                                                                          | XXXII.2            | – wyjaśnia znaczenie terminów: ruch oporu, getto, Holokaust, obóz koncentracyjny,                                                                                                                                     | – przedstawia założenia polityki rasowej hitlerowców oraz metody jej realizacji, szczególnie wobec Żydów                                              | – wyjaśnia znaczenie terminów: „przestrzeń życiowa” (Lebensraum),                                                                                                                                                                     | – wyjaśnia znaczenie terminów: szmalcownicy, Babi Jar, Ponary                                                                                                                                                                                                                                                    | – omawia postawy ludności ziem okupowanych wobec Holokaustu i niemieckich agresorów                                                        |

|                      |                                                                                                                                        |                    |                                                                                                                                |                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                 |
|----------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                      | 3. Polityka niemiecka wobec Żydów<br>4. Holokaust<br>5. Niemieckie obozy koncentracyjne i obozy zagłady<br>6. Postawy wobec Holokaustu |                    | pacyfikacja, gwiazda Dawida, obóz zagłady<br>– identyfikuje postacie: Adolfa Eichmanna, Ireny Sendlerowej                      | – omawia bilans Holokaustu                                                                                                           | Generalny Plan Wschodni, „ostateczne rozwiązanie kwestii żydowskiej”, Szoa, „Żegota”<br>– charakteryzuje politykę okupacyjną Niemiec<br>– wymienia kraje, w których powstały rządy kolaborujące z Niemcami, oraz kraje, gdzie rozwinął się ruch oporu<br>– wyjaśnia, jakimi sposobami ludność obszarów okupowanych przez Niemców niosła pomoc Żydom | – zna datę konferencji w Wannsee (I 1942)<br>– identyfikuje postacie: Heinricha Himmlera, Josipa Broza-Tity<br>– wskazuje na mapie obozy koncentracyjne i obozy zagłady w Europie<br>– porównuje sytuację ludności na terytoriach okupowanych przez Niemców<br>– przedstawia przebieg zagłady europejskich Żydów | – ocenia postawy wobec Holokaustu                                                                                                                                                                               |
| 5. Wojna poza Europą | 1. Walki w Afryce Północnej<br>2. Wojna na Atlantyku<br>3. Przystąpienie Japonii i USA do wojny<br>4. Ofensywa japońska w Azji         | XXXII.1<br>XXXII.3 | – wyjaśnia znaczenie terminów: U-Boot, konwój, Enigma, lotniskowiec, pancernik<br>– zna datę ataku Japonii na USA (7 XII 1941) | – wyjaśnia znaczenie terminów: bitwa o Atlantyk, wilcze stada<br>– identyfikuje postacie: Franklina Delano Roosevelta, Erwina Rommla | – wymienia główne strony konfliktu w Afryce i w rejonie Pacyfiku oraz ich najważniejsze cele strategiczne<br>– wyjaśnia, na czym polegało strategiczne znaczenie bitew pod El Alamein i pod Midway, oraz                                                                                                                                            | – zna daty: bitwy pod El Alamein (X–XI 1942), bitwy o Midway (VI 1942), walk o Guadalcanal (VIII 1942 – II 1943)<br>– identyfikuje postacie: Bernarda Montgomery’ego, Dwighta Eisenhowera<br>– wskazuje na mapie obszary                                                                                         | – omawia działania wojenne na morzach i oceanach<br>– ocenia konsekwencje włączenia się USA do wojny<br>– przedstawia rozwiązania militarne, które obie strony stosowały podczas zmagania na morzach i oceanach |

|                        |                                                                                                                                                                                                             |                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                            |                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                              |
|------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                        |                                                                                                                                                                                                             |                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                            | lokalizuje je na mapie<br>– wyjaśnia znaczenie bitwy o Atlantyk dla losów II wojny światowej | opanowane przez Japończyków do końca 1942 r.<br>– przedstawia przebieg walk w Afryce<br>– charakteryzuje ekspansję japońską w Azji                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                              |
| 6. Droga do zwycięstwa | 1. Początek Wielkiej Koalicji<br>2. Walki na Sycylii i we Włoszech<br>3. Konferencja Wielkiej Trójki<br>4. Otwarcie drugiego frontu w Europie<br>5. Koniec wojny w Europie<br>6. Walki na Dalekim Wschodzie | XXXII.1<br>XXXII.3<br>XXXII.4 | – wyjaśnia znaczenie terminów: izolacjonizm, Karta atlantycka, Wielka Koalicja, Wielka Trójka, konferencja w Teheranie<br>– zna daty: konferencji w Teheranie (XI–XII 1943), desantu aliantów w Normandii (VI 1944), konferencji jałtańskiej (II 1945), bezwarunkowej kapitulacji III Rzeszy (8/9 V 1945), zrzucenia bomb atomowych na Hiroszimę i Nagasaki (VIII 1945), bezwarunkowej kapitulacji Japonii (2 IX 1945)<br>– identyfikuje postacie: Józefa | – wyjaśnia genezę i cele Wielkiej Koalicji | – przedstawia decyzje podjęte podczas obrad Wielkiej Trójki w Teheranie i Jałcie             | – wyjaśnia znaczenie terminów: <i>Lend-Lease Act</i> , operacja „Market Garden”, operacja „Bagration”, taktyka Żabich skoków, kamikadze<br>– zna daty: podpisania Karty atlantyckiej (VIII 1941 r.), lądowania wojsk alianckich na Sycylii (VII 1943), ofensywy Armii Czerwonej na froncie wschodnim (VI 1944 i I 1945), zdobycia Berlina (2 V 1945)<br>– identyfikuje postacie: Dwighta Eisenhowera, Douglasa MacArthura, | – przedstawia etapy formowania się Wielkiej Koalicji antyhitlerowskiej – ocenia decyzję Amerykanów o użyciu bomby atomowej przeciwko Japonii |

|                                                       |                                                                                                                                                         |                      |                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                       |
|-------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                       |                                                                                                                                                         |                      | Stalina, Franklina Delano Roosevelta, Winstona Churchilla, Harry'ego Trumana                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                               | Bernarda Montgomery'ego<br>– charakteryzuje założenia polityki zagranicznej wielkich mocarstw w czasie II wojny światowej<br>– charakteryzuje działania na frontach w latach 1944–1945                                                                                                                                        |                                                                                                       |
| <b>Rozdział II: Polacy podczas II wojny światowej</b> |                                                                                                                                                         |                      |                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                       |
| 1. Dwie okupacje                                      | 1. Podział ziem polskich<br>2. Okupacja niemiecka<br>3. Terror hitlerowski<br>4. Okupacja sowiecka<br>5. Deportacje w głąb ZSRS<br>6. Zbrodnia katyńska | XXXIII.1<br>XXXIII.2 | – wyjaśnia znaczenie terminów: Generalne Gubernatorstwo, łapanka, wysiedlenia, deportacja, akcja „AB”<br>– zna datę zbrodni katyńskiej (IV–V 1940) | – wskazuje na mapie tereny pod okupacją niemiecką i sowiecką, miejsca masowych egzekucji Polaków pod okupacją niemiecką oraz zsyłek i kaźni ludności polskiej w ZSRS<br>– charakteryzuje główne cele niemieckiej i sowieckiej polityki okupacyjnej | – zna datę podpisania traktatu o granicach i przyjaźni (28 IX 1939)<br>– podaje przykłady terroru niemieckiego i sowieckiego (Palmiry, kaźń profesorów krakowskich i lwowskich, Katyń)<br>– omawia okoliczności i przebieg zbrodni katyńskiej | – wyjaśnia znaczenie terminów: volksdeutsch, volkslista, gadzinówka, Akcja Specjalna „Kraków”, „granatowa” policja, Pawiak<br>– identyfikuje postać Hansa Franka<br>– przedstawia zmiany terytorialne na ziemiach polskich pod okupacją<br>– przedstawia i porównuje politykę okupanta niemieckiego na ziemiach wcielonych do | – porównuje i ocenia okupacyjną politykę władz niemieckich i sowieckich wobec społeczeństwa polskiego |

|                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                |                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|----------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                |                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                              | III Rzeszy<br>i w Generalnym<br>Gubernatorstwie<br>– przedstawia cele<br>deportacji Polaków<br>w głąb ZSRS                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| 2. Władze<br>polskie na<br>uchodźstwie | 1. Powstanie<br>polskiego rządu na<br>emigracji<br>2. Armia Polska na<br>Zachodzie<br>3. Polacy na frontach<br>II wojny światowej<br>4. Relacje polsko-<br>-sowieckie<br>5. Armia Andersa<br>w ZSRS<br>6. Sprawa katyńska<br>7. Śmierć generała<br>Sikorskiego | XXXIII.2<br>XXXIV.1 | – wyjaśnia znaczenie<br>terminów: rząd<br>emigracyjny, układ<br>Sikorski–Majski,<br>armia Andersa,<br>sprawa katyńska<br>– zna daty: powstania<br>rządu emigracyjnego<br>(IX 1939), układu<br>Sikorski–Majski (VII<br>1941)<br>– identyfikuje<br>postacie: Władysława<br>Sikorskiego,<br>Władysława Andersa<br>– przedstawia<br>okoliczności<br>powstania polskiego<br>rządu emigracyjnego | – wyjaśnia znaczenie<br>terminów: Polskie<br>Siły Zbrojne na<br>Zachodzie, katastrofa<br>gibraltarska<br>– wymienia polskie<br>formacje wojskowe<br>uczestniczące<br>w najważniejszych<br>bitwach II wojny<br>światowej<br>– wyjaśnia przyczyny<br>zerwania przez ZSRS<br>stosunków<br>dyplomatycznych<br>z polskim rządem na<br>uchodźstwie | – omawia<br>postanowienia<br>układu<br>Sikorski–Majski<br>– wymienia<br>i wskazuje na mapie<br>miejsca<br>najważniejszych<br>bitew II wojny<br>światowej<br>z udziałem Polaków<br>(walki o Narwik,<br>Monte Cassino,<br>Falaise, Arnhem,<br>Berlin, bitwa<br>o Anglię, oblężenie<br>Tobruku) | – zna daty: walk<br>o Narwik (1940),<br>walk o Tobruk<br>(1941), zerwania<br>stosunków rządu<br>emigracyjnego<br>z ZSRS (IV 1943),<br>katastrofy<br>gibraltarskiej (VII<br>1943)<br>– identyfikuje<br>postacie:<br>Władysława<br>Raczkiewicza,<br>Stanisława<br>Mikołajczyka,<br>Kazimierza<br>Sosnkowskiego,<br>Stanisława Maczka,<br>Stanisława<br>Sosabowskiego,<br>Zygmunta Berlinga<br>– wyjaśnia, jakie<br>znaczenie miała<br>działalność rządu<br>emigracyjnego dla<br>Polaków w kraju<br>i na uchodźstwie<br>– omawia<br>okoliczności | – omawia polityczne<br>skutki katastrofy<br>gibraltarskiej<br>– omawia losy<br>polskich żołnierzy<br>internowanych po<br>klęsce wrześniowej<br>– przedstawia<br>tworzące się w ZSRS<br>i w kraju pod<br>okupacją ośrodki<br>przyszłych polskich<br>władz<br>komunistycznych |

|                              |                                                                                                                                              |         |                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                |
|------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                              |                                                                                                                                              |         |                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                         | powstania układu Sikorski–Majski<br>– opisuje okoliczności wyjścia z ZSRS armii Andersa<br>– wymienia polskie formacje wojskowe uczestniczące w najważniejszych bitwach II wojny światowej                        |                                                                                                                                                |
| TSW – Kim był kapral Wojtek? | 1. Jak Wojtek został żołnierzem?<br>2. Niedźwiedzie zadania bojowe<br>3. Niedźwiedź cywil                                                    | XXXIV.2 | – wyjaśnia znaczenie terminu Żołd<br>– identyfikuje postacie: gen. Władysława Andersa, kaprała Wojtkę                                                                                                                                                | – przedstawia okoliczności przygarnięcia niedźwiadka przez polskich żołnierzy<br>– opisuje prace, które pomagał wykonywać niedźwiedź Wojtek | – opisuje trasę, którą przemierzyła armia Andersa                                                                                                                                                                                       | – omawia powojenne losy niedźwiedzia Wojtkę<br>– tłumaczy, dlaczego niedźwiedź Wojtek nie trafił po wojnie do Polski                                                                                              |                                                                                                                                                |
| 3. Polskie Państwo Podziemne | 1. Początki działalności konspiracyjnej<br>2. Powstanie Armii Krajowej<br>3. Działalność polskiego podziemia<br>4. Polskie Państwo Podziemne | XXIII.4 | – wyjaśnia znaczenie terminów: Polskie Państwo Podziemne, Związek Walki Zbrojnej (ZWZ), Armia Krajowa (AK), Szare Szeregi<br>– zna datę powstania AK (II 1942)<br>– identyfikuje postacie: Stefana Roweckiego „Grota”, Tadeusza Komorowskiego „Bora” | – wskazuje na mapie rejony najintensywniejszej działalności polskiej partyzantki<br>– przedstawia struktury Polskiego Państwa Podziemnego   | – wyjaśnia znaczenie terminów: partyzantka Hubala, Służba Zwycięstwu Polski (SZP), Delegatura Rządu RP na Kraj, sabotaż<br>– wymienia sfery działalności Polskiego Państwa Podziemnego<br>– wyjaśnia, jaką rolę odgrywała Armia Krajowa | – wyjaśnia znaczenie terminów: cichociemni, dywersja, Bataliony Chłopskie, Narodowe Siły Zbrojne, Gwardia Ludowa, Armia Ludowa<br>– zna daty: powstania SZP (IX 1939), ZWZ (XI 1939), akcji pod Arsenałem (1943), | – charakteryzuje działalność partyzantki majora Hubala<br>– wyjaśnia, w jaki sposób rząd emigracyjny utrzymywał kontakty z krajem pod okupacją |

|                                   |                                                         |                      |                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                      |
|-----------------------------------|---------------------------------------------------------|----------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                   |                                                         |                      |                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                      | zamachu na F. Kutscherę (II 1944)<br>– identyfikuje postacie: Henryka Dobrzańskiego „Hubala”, Jana Bytnara „Rudego”, Jana Karskiego, Jana Nowaka-Jeziorańskiego<br>– wyjaśnia, na czym polegała działalność Delegata Rządu na Kraj<br>– wymienia najważniejsze akcje zbrojne ZWZ/AK |                                                                                                                                                                                                                      |
| TSW – Akcje polskiego ruchu oporu | 1. Kedyw<br>2. Akcja pod Arsenalem<br>3. Akcja „Główki” | XXXIII.4             | – wyjaśnia znaczenie terminów: sabotaż, dywersja<br>– identyfikuje postacie: Jana Bytnara „Rudego”, Tadeusza Zawadzkiego „Zośki”, Franza Kutschery | – wyjaśnia znaczenie terminów: akcja pod Arsenalem, zamach na F. Kutscherę, Kedyw<br>– zna daty: akcji pod Arsenalem (III 1943), zamachu na F. Kutscherę (II 1944) | – przedstawia przyczyny i skutki zamachu na F. Kutscherę<br>– podaje przyczyny i skutki akcji pod Arsenalem<br>– przedstawia metody działania Kedywu | – wyjaśnia znaczenie terminów: akcja pod Arsenalem („Meksyk II”), akcja „Główki”<br>– zna daty: decyzji AK o przejściu od biernego oporu do ograniczonej walki z okupantem (1942)<br>– identyfikuje postać Emila Fieldorfa „Nila”                                                   | – omawia przebieg akcji pod Arsenalem oraz zamachu na F. Kutscherę<br>– wyjaśnia, jakie represje spotkały Polaków za przeprowadzenie akcji pod Arsenalem<br>– ocenia zaangażowanie młodych ludzi w walce z okupantem |
| 4. Społeczeńst                    | 4. Postawa Polaków wobec okupantów                      | XXXIII.1<br>XXXIII.2 | – wyjaśnia znaczenie terminów: Rada                                                                                                                | – identyfikuje postacie: Ireny                                                                                                                                     | – wymienia znaczenie                                                                                                                                 | – wyjaśnia przyczyny i opisuje                                                                                                                                                                                                                                                      | – przedstawia stosunek państw                                                                                                                                                                                        |

|                                          |                                                                                                                                                           |          |                                                                                                                                                                  |                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| wo polskie pod okupacją                  | 5. Zagłada polskich Żydów<br>6. Powstanie w getcie warszawskim<br>7. Polacy wobec Holokaustu<br>8. Rzeź wołyńska                                          | XXXIII.3 | Pomocy Żydom „Żegota”, Sprawiedliwy wśród Narodów Świata, rzeź wołyńska<br>– zna daty: wybuchu powstania w getcie warszawskim (IV 1943), rzezi wołyńskiej (1943) | Sendlerowej, Józefa i Wiktorii Ulmów, Witolda Pileckiego<br>– wymienia postawy Polaków wobec polityki okupanta niemieckiego | terminów: szmalcownik, Ukraińska Powstańcza Armia (UPA), czystki etniczne<br>– identyfikuje postacie: Jana Karskiego, Stepana Bandery<br>– omawia wysiedlenia na Zamojszczyźnie i ich skutki | przebieg konfliktu polsko-ukraińskiego (rzeź wołyńska) na Kresach Wschodnich<br>– charakteryzuje życie codzienne w kraju pod okupacją niemiecką na przykładzie Warszawy<br>– opisuje postawy Polaków wobec Holokaustu<br>– opisuje przebieg powstania w getcie warszawskim | zachodnich do Holokaustu<br>– ocenia postawy Polaków wobec polityki okupantów                                                                                                                                                                                                                                   |
| 5. Akcja „Burza” i powstanie warszawskie | 1. Akcja „Burza” i jej przebieg<br>2. Przyczyny wybuchu powstania warszawskiego<br>3. Wybuch powstania<br>4. Powstanie warszawskie<br>5. Skutki powstania | XXXIII.5 | – wyjaśnia znaczenie terminów: godzina „W”, plan „Burza”, zrzuty<br>– zna daty wybuchu i upadku powstania warszawskiego (1 VIII–2 X 1944)                        | – identyfikuje postacie: Tadeusza Komorowskiego „Bora”<br>– przedstawia założenia planu „Burza”                             | – przedstawia przyczyny i opisuje skutki powstania warszawskiego                                                                                                                             | – wyjaśnia znaczenie terminu operacja „Ostra Brama”<br>– zna datę operacji „Ostra Brama” (VII 1944)<br>– omawia okoliczności polityczne i militarne, które wpłynęły na podjęcie decyzji o wybuchu powstania w Warszawie<br>– charakteryzuje etapy przebiegu                | – opisuje realizację planu „Burza” na Kresach Wschodnich<br>– omawia postawę wielkich mocarstw wobec powstania warszawskiego<br>– ocenia decyzję władz polskiego podziemia dotyczącą wybuchu powstania, uwzględniając sytuację międzynarodową i wewnętrzną<br>– ocenia postawę aliantów zachodnich i ZSRS wobec |

|                                                   |                                                                                                                                                    |                                                 |                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                           |
|---------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                   |                                                                                                                                                    |                                                 |                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                             | powstania warszawskiego                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | powstania warszawskiego                                                                                                                                   |
| 6. Sprawa polska pod koniec wojny                 | 1. Polska Lubelska<br>2. Wielka Trójka a sprawa polska<br>3. Represje wobec Polskiego Państwa Podziemnego<br>4. Tymczasowy Rząd Jedności Narodowej | XXXIV.3<br>XXXVI.1                              | – wyjaśnia znaczenie terminów: Krajowa Rada Narodowa, Manifest PKWN, Polska Lubelska, Tymczasowy Rząd Jedności Narodowej (TRJN)<br>– zna daty: ogłoszenia Manifestu PKWN (VII 1944), konferencji w Jałcie (II 1945) | – wyjaśnia znaczenie terminu proces szesnastu<br>– identyfikuje postacie: Stanisława Mikołajczyka, Leopolda Okulickiego<br>– wymienia postanowienia konferencji w Teheranie oraz w Jałcie dotyczące Polski | – zna daty: rozwiązania AK (I 1945), procesu szesnastu (VI 1945), powstania TRJN (VI 1945)<br>– omawia okoliczności i skutki powstania TRJN | – wyjaśnia znaczenie terminu Niepodległość („NIE”)<br>– identyfikuje postać Edwarda Osóbki-Morawskiego<br>o<br>– przedstawia najważniejsze etapy procesu przejmowania władzy w Polsce przez komunistów<br>– podaje przejawy zależności Polski od ZSRS po wojnie<br>– opisuje metody represji zastosowane przez komunistów wobec Polskiego Państwa Podziemnego | – ocenia stosunek wielkich mocarstw do sprawy polskiej                                                                                                    |
| <b>Rozdział III: Świat po II wojnie światowej</b> |                                                                                                                                                    |                                                 |                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                           |
| 1. Początek zimnej wojny                          | 1. Skutki II wojny Światowej<br>2. Konferencja w Poczdamie i procesy norymberskie<br>3. Powstanie ONZ                                              | XXXII.4<br>XXXV.1<br>XXXV.2<br>XXXV.3<br>XXXV.6 | – wyjaśnia znaczenie terminów: Organizacja Narodów Zjednoczonych, układ dwubiegunowy, Powszechna deklaracja praw człowieka, strefa okupacyjna, Żelazna                                                              | – wyjaśnia znaczenie terminów: procesy norymberskie, plan Marshalla, doktryna Trumana<br>– zna daty: konferencji założycielskiej ONZ (IV 1945), konferencji                                                | – identyfikuje postacie: George’a Marshalla<br>– wymienia postanowienia konferencji w Poczdamie<br>– przedstawia przyczyny                  | – opisuje okoliczności budowy muru berlińskiego<br>– wyjaśnia znaczenie terminów: Karta Narodów Zjednoczonych,                                                                                                                                                                                                                                                | – wyjaśnia przyczyny dominacji USA i ZSRS w powojennym świecie<br>– ocenia znaczenie powstania ONZ<br>– ocenia politykę państw okupacyjnych wobec Niemiec |

|                     |                                                                                                                                                            |        |                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                     |
|---------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------|
|                     | 4. Ekspansja komunizmu w Europie<br>5. Zimna wojna i doktryna Trumana<br>6. Kryzys berliński<br>7. Powstanie dwóch państw niemieckich<br>8. Powstanie NATO |        | kurtyna, blokada Berlina Zachodniego, NATO, reparacje wojenne<br>– identyfikuje postacie: Józefa Stalina, Harry’ego Trumana<br>– wskazuje na mapie podział Europy na blok zachodni i wschodni | poczdamskiej (VII–VIII 1945), uchwalenia Powszechnej deklaracji praw człowieka (1948), powstania RFN i NRD (1949), powstania NATO (1949)<br>– przedstawia bilans II wojny światowej dotyczący strat ludności i zniszczeń<br>– wyjaśnia, czym była zimna wojna | powstania dwóch państw niemieckich<br>– wskazuje okoliczności powstania NATO | Rada Bezpieczeństwa ONZ, Zgromadzenie Ogólne ONZ, sekretarz generalny ONZ, powstanie berlińskie, cztery D: denazyfikacja, demilitaryzacja, dekartelizacja, demokratyzacja<br>– zna daty: podpisania Karty Narodów Zjednoczonych (VI 1945), ogłoszenia planu Marshalla (1947), przemówienia W. Churchilla w Fulton (1946), ogłoszenia doktryny Trumana (1947), blokady Berlina Zachodniego (1948-1949)<br>– przedstawia polityczne skutki II wojny światowej<br>– wyjaśnia genezę blokady Berlina Zachodniego |                                                     |
| TSW – Mur berliński | 1. Miasto podzielone żelazną kurtyną<br>2. Ucieczka do lepszego świata                                                                                     | XXXV.6 | – wyjaśnia znaczenie terminu mur berliński<br>– zna daty: rozpoczęcia budowy                                                                                                                  | – identyfikuje postać Helmuta Kohla                                                                                                                                                                                                                           | – wyjaśnia, dlaczego ludzie uciekali do Berlina Zachodniego                  | – omawia okoliczności upadku muru berlińskiego                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | – wyjaśnia, jaką rolę w komunistycznej propagandzie |

|                       |                                                                                                                                                                |                  |                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                |
|-----------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                       | 3. Solidarni z berlińczykami<br>4. Upadek muru                                                                                                                 |                  | muru berlińskiego (VIII 1961),<br>zjednoczenia Niemiec (1990)                                                                                                                        | – wymienia przyczyny zbudowania muru berlińskiego                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                     | – wyjaśnia znaczenie terminu Checkpoint Charlie<br>– zna datę wydarzeń przy Checkpoint Charlie (1961)<br>– identyfikuje postacie: Johna Fitzgeralda Kennedy’ego, Ronalda Reagana, Michaiła Gorbaczowa<br>– opisuje, jak budowano mur berliński                                                   | odgrywał mur berliński<br>– wyjaśnia, w jaki sposób międzynarodowa opinia publiczna zareagowała na budowę muru berlińskiego<br>– ocenia znaczenie, jakie dla podzielonego Berlina miały wizyty prezydentów USA – J.F. Kennedy’ego i R. Reagana |
| 2. Za żelazną kurtyną | 1. ZSRS po II wojnie światowej<br>2. Kraje demokracji ludowej<br>3. Odwilż w bloku wschodnim<br>4. Układ Warszawski<br>5. Powstanie węgierskie w 1956 r.<br>6. | XXXV.3<br>XXXV.4 | – wyjaśnia znaczenie terminów: supermocarstwo, kraje demokracji ludowej, odwilż, tajny referat Chruszczowa, destalinizacja, Układ Warszawski<br>– zna datę śmierci J. Stalina (1953) | – wyjaśnia znaczenie terminu powstanie węgierskie<br>– zna datę powstania węgierskiego (X 1956)<br>– identyfikuje postać Nikity Chruszczowa<br>– omawia cechy charakterystyczne państw demokracji ludowej | – wyjaśnia znaczenie terminu Rada Wzajemnej Pomocy Gospodarczej (RWPG)<br>– wyjaśnia znaczenie śmierci Stalina dla przemian w ZSRS i krajach demokracji ludowej<br>– omawia okoliczności powstania i znaczenie Układu Warszawskiego | – zna daty: powstania RWPG (1949), powstania Układu Warszawskiego (1955), XX Zjazdu KPZR (1956)<br>– identyfikuje postać Imre Nagya<br>– przedstawia najważniejsze tezy referatu N. Chruszczowa na XX Zjeździe KPZR i konsekwencje ogłoszenia tego przemówienia<br>– wymienia przyczyny i skutki | – charakteryzuje i porównuje sytuację społeczno-polityczną w ZSRS po zakończeniu II wojny światowej i po śmierci Stalina<br>– charakteryzuje sposób sprawowania władzy i politykę prowadzoną przez N. Chruszczowa                              |

|                                |                                                                                                                                                                                                                                                            |                  |                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|--------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                |                                                                                                                                                                                                                                                            |                  |                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                        | powstania węgierskiego w 1956 r.<br>– przedstawia przebieg powstania węgierskiego z 1956 r.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| 3. Rozpad systemu kolonialnego | 1. Wojna domowa w Chinach<br>2. Polityka wewnętrzna Mao Zedonga<br>3. Wojna w Korei<br>4. Rozpad systemu kolonialnego<br>5. Klęska Francji w Indochinach<br>6. Powstanie Indii i Pakistanu<br>7. Upadek kolonializmu w Afryce<br>8. Kraje Trzeciego Świata | XXXV.5<br>XXXV.8 | – wyjaśnia znaczenie terminów: Wielki Skok, rewolucja kulturalna, dekolonizacja, Trzeci Świat, Rok Afryki<br>– zna daty: wojny w Korei (1950–1953), Roku Afryki (1960)<br>– wskazuje przyczyny rozpadu systemu kolonialnego | – wyjaśnia znaczenie terminu metoda biernego oporu<br>– identyfikuje postacie: Mao Zedonga, Kim Ir Sena, Mahatmy Gandhiego<br>– wskazuje na mapie Koreę, Wietnam, Chiny, Indie, Pakistan<br>– przedstawia najważniejsze skutki polityczne i gospodarcze procesu dekolonizacji | – omawia sposoby realizacji i skutki Wielkiego Skoku w Chinach<br>– wyjaśnia, w jaki sposób przebiegała rewolucja kulturalna w Chinach | – zna datę powstania Chińskiej Republiki Ludowej (1949)<br>– wyjaśnia znaczenie terminów: czerwona książeczka, neokolonializm<br>– przedstawia przyczyny i skutki wojny domowej w Chinach po II wojnie światowej<br>– opisuje komunistyczne reżimy w Chinach i Korei Północnej, szczególnie uwzględniając stosunek władzy do jednostki<br>– opisuje skutki polityki gospodarczej i kulturalnej Mao Zedonga | – przedstawia rywalizację USA i ZSRS podczas wojny w Korei<br>– opisuje proces dekolonizacji Indochin<br>– charakteryzuje konflikty zbrojne w Afryce<br>– charakteryzuje problemy państw Trzeciego Świata po uzyskaniu niepodległości<br>– omawia przyczyny i skutki konfliktów w Azji w czasie zimnej wojny<br>– ocenia rolę Mahatmy Gandhiego w procesie dekolonizacji Indii |

|                                  |                                                                                               |                  |                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                  |
|----------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                  |                                                                                               |                  |                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                      | – podaje przyczyny konfliktu indyjsko-pakistańskiego<br>– przedstawia skutki rozpadu brytyjskiego imperium kolonialnego w Indiach                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                  |
| 4. Konflikt na Bliskim Wschodzie | 1. Powstanie państwa Izrael<br>2. Rewolucja islamska w Iranie<br>3. I wojna w Zatoce Perskiej | XXXV.7           | – wyjaśnia znaczenie terminów: Bliski Wschód, syjonizm<br>– zna daty: powstania Izraela (1948), rewolucji islamskiej w Iranie (1979), I wojny w Zatoce Perskiej (1990) | – wyjaśnia znaczenie terminu konflikt Żydowsko-palestyński<br>– identyfikuje postacie: Dawida Ben Guriona, Jasira Arafata, Ruhollaha Chomejniego<br>– wskazuje na mapie rejon Bliskiego Wschodu i Zatoki Perskiej | – wyjaśnia znaczenie terminu „Pustynna burza”<br>– wymienia przyczyny konfliktów izraelsko-arabskich<br>– przedstawia okoliczności, w jakich powstało państwo Izrael | – zna datę wojny o niepodległość Izraela (1948–1949)<br>– identyfikuje postać Saddama Husajna<br>– omawia proces powstawania państwa Izrael i jego funkcjonowanie w pierwszych latach niepodległości<br>– opisuje charakter konfliktu bliskowschodniego<br>– omawia konflikt w rejonie Zatoki Perskiej<br>– przedstawia przyczyny i skutki rewolucji islamskiej w Iranie | – ocenia znaczenie rozpowszechnienia nowych środków transportu<br>– ocenia rolę mocarstw światowych w konflikcie bliskowschodnim |
| 5. Zimna wojna i wyścig zbrojeń  | 1. Rywalizacja Wschód–Zachód<br>2. Kryzys kubański                                            | XXXV.4<br>XXXV.6 | – wyjaśnia znaczenie terminów: wyścig zbrojeń                                                                                                                          | – wyjaśnia znaczenie terminów: kryzys kubański, Praska Wiosna                                                                                                                                                     | – zna daty: umieszczenia pierwszego sztucznego satelity                                                                                                              | – identyfikuje postacie: Dwighta Eisenhowera, Jurija Gagarina, Neila                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | – omawia wpływy ZSRS na świecie i ocenia ich                                                                                     |

|                              |                                                                                                                                                                                |         |                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                          |
|------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                              | 3. Wojna w Wietnamie<br>4. Rywalizacja w kosmosie<br>5. Rządy Breżniewa<br>6. Praska Wiosna 1968 r.                                                                            |         | – identyfikuje postacie: Nikity Chruszczowa, Fidela Castro, Johna F. Kennedy’ego                                                                                                                                                      | – zna daty: wysłania pierwszego człowieka w kosmos (1961), ogłoszenia blokady morskiej Kuby (1962), Praskiej Wiosny (1968)<br>– wyjaśnia, na czym polegała rywalizacja (zimna wojna) między USA i ZSRS w dziedzinach: wojskowości i podboju kosmosu                | w kosmosie (1957), lądowania na Księżycu (1969)<br>– przedstawia przyczyny i skutki konfliktu kubańskiego<br>– omawia przyczyny i skutki Praskiej Wiosny                                                                                                                      | Armstronga, Aleksandra Dubčeka<br>– omawia główne założenia polityki zagranicznej ZSRS i USA w latach 60. i 70. XX w.<br>– przedstawia przyczyny i skutki amerykańskiej interwencji w Wietnamie<br>– wyjaśnia okoliczności interwencji sił Układu Warszawskiego w Czechosłowacji | polityczne konsekwencje                                                                                                                                                                                                  |
| 6. Droga ku wspólnej Europie | 1. Demokratyzacja Europy Zachodniej<br>2. Upadek europejskich dyktatur<br>3. Początek integracji europejskiej<br>4. Powstanie EWG i Euratomu<br>5. Powstanie Unii Europejskiej | XXXV.10 | – wyjaśnia znaczenie terminów: Unia Europejska, euro<br>– zna datę powstania Unii Europejskiej w wyniku zawarcia traktatu z Maastricht (1992)<br>– podaje przyczyny integracji europejskiej<br>– identyfikuje postać Roberta Schumana | – wyjaśnia znaczenie terminów: traktaty rzymskie, Europejska Wspólnota Węgla i Stali (EWWiS), Europejska Wspólnota Gospodarcza (EWG), Euratom, układ z Schengen, traktat z Maastricht<br>– zna daty: powstania EWWiS (1952), podpisania traktatów rzymskich (1957) | – zna daty: ogłoszenia planu Schumana (1950), podpisania układu w Schengen (1985)<br>– identyfikuje postacie: Konrada Adenauera, Alcida de Gasperiego<br>– wskazuje na mapie państwa założycielskie EWG oraz państwa należące do UE<br>– wymienia zjawiska, które wpłynęły na | – wyjaśnia znaczenie terminów: plan Schumana, Komisja Europejska, Parlament Europejski, Rada Europejska, Beneluks, unia celna<br>– przedstawia etapy tworzenia Unii Europejskiej<br>– wyjaśnia, w jaki sposób doszło do demokratycznych przemian w krajach                       | – wskazuje na mapie etapy rozszerzania EWG<br>– omawia wpływ integracji europejskiej na rozwój gospodarczy i demokratyzację państw Europy Zachodniej<br>– ocenia gospodarcze i polityczne skutki integracji europejskiej |

|                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                              |         |                                                                                                                         |                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                              |         |                                                                                                                         |                                                                                                                              | umocnienie się<br>demokracji<br>w Europie<br>Zachodniej po<br>II wojnie światowej                                                                                                                            | Europy Zachodniej<br>i Południowej                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| 7. Przemiany społeczne i kulturowe w drugiej połowie XX w. | <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Rewolucja obyczajowa</li> <li>2. Ruchy kontestatorskie</li> <li>3. Bunt studentów</li> <li>4. Prawa kobiet</li> <li>5. Terroryzm polityczny</li> <li>6. Walka z segregacją rasową w USA</li> <li>7. Sobór watykański II</li> </ol> | XXXV.11 | – wyjaśnia znaczenie terminów: rewolucja obyczajowa, ruch kontestatorski, hipisi, pacyfizm, feminizm, segregacja rasowa | – zna datę obrad soboru watykańskiego II (1962–1965)<br>– identyfikuje postacie: Martina Luthera Kinga, Jana XXIII, Pawła VI | – zna datę buntów studenckich we Francji (1968)<br>– przedstawia przyczyny przemian społecznych i kulturowych w drugiej połowie XX w.<br>– omawia cechy charakterystyczne rewolucji obyczajowej i jej skutki | – przedstawia cele buntów studenckich w krajach zachodnich w latach 60.<br>– wymienia hasła ruchów kontestatorskich<br>– wyjaśnia, na czym polegała walka z segregacją rasową w USA<br>– wymienia skutki obrad soboru watykańskiego II<br>– prezentuje poglądy ruchów walczących o prawa kobiet w XX w.<br>– omawia przyczyny, przejawy i skutki buntów studenckich<br>– opisuje walkę o równouprawnienie rasowe<br>– wymienia przykłady zespołów rockowych, które miały wpływ na | – wyjaśnia znaczenie terminów: kontrkultura, laicyzacja, Greenpeace, Woodstock, terroryzm polityczny<br>– omawia cechy charakterystyczne ruchów kontestatorskich i pacyfistycznych<br>– wymienia przejawy terrorizmu politycznego<br>– ocenia skutki społeczne, kulturalne i polityczne przemian obyczajowych lat 60. XX w.<br>– ocenia znaczenie reform soboru watykańskiego II |

|                                                   |                                                                                                                                                                                 |                               |                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|---------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                   |                                                                                                                                                                                 |                               |                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | kształtowanie się kultury młodzieżowej lat 60. i 70.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| <b>Rozdział IV: Polska po II wojnie światowej</b> |                                                                                                                                                                                 |                               |                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| 1. Początki władzy komunistów w Polsce            | 1. Nowa Polska<br>2. Polacy wobec komunistów<br>3. Referendum ludowe w 1946 r.<br>4. Sfałszowane wybory w 1947 r.<br>5. Podziemie antykomunistyczne<br>6. Przemiany gospodarcze | XXXII.5<br>XXXVI.1<br>XXXVI.2 | – wyjaśnia znaczenie terminów: Ziemie Odzyskane, przesiedlenia ludności, Polska Partia Robotnicza, Polskie Stronnictwo Ludowe (PSL), Żołnierze niezłomni (wyklęci) | – wyjaśnia znaczenie terminów: akcja „Wisła”, referendum ludowe, demokracja ludowa, reforma rolna, nacjonalizacja przemysłu<br>– zna daty: referendum ludowego (1946), pierwszych powojennych wyborów parlamentarnych (1947)<br>– identyfikuje postacie: Stanisława Mikołajczyka, Witolda Pileckiego, Danuty Siedzikówny „Inki”<br>– wskazuje na mapie granice Polski po II wojnie światowej, kierunki powojennych przesiedleń ludności na ziemiach polskich | – wyjaśnia znaczenie terminów: Urząd Bezpieczeństwa (UB), cenzura przewencyjna, Zrzeszenie „Wolność i Niezawisłość” (WiN), bitwa o handel<br>– identyfikuje postać Józefa Franczaka „Lalusia”<br>– przedstawia przyczyny i skutki migracji ludności na ziemiach polskich po II wojnie światowej<br>– opisuje metody, dzięki którym komuniści zdobyli władzę w Polsce | – charakteryzuje międzynarodowe uwarunkowania kształtowania polskiej granicy państwowej po II wojnie światowej<br>– przedstawia okoliczności i skutki przeprowadzenia referendum ludowego<br>– przedstawia realia funkcjonowania podziemia niepodległościowego<br>– przedstawia etapy przejmowania władzy w Polsce przez komunistów<br>– przytacza metody terroru stosowane przez komunistów | – ocenia postawę Żołnierzy wyklętych<br>– ocenia postawy Polaków wobec nowego reżimu<br>– podaje przejawy zależności Polski od ZSRS po wojnie<br>– omawia przebieg odbudowy Warszawy<br>– określa społeczne i polityczne konsekwencje wprowadzenia dekretów o reformie rolnej oraz nacjonalizacji przemysłu |
| TSW – Jak Polacy zasiedlali                       | 1. Przejmowanie kontroli<br>2. Napływ osadników                                                                                                                                 | XXXVI.1<br>XXXVII.1           | – wyjaśnia znaczenie terminów: Ziemie Odzyskane, szabrownictwo                                                                                                     | – omawia proces przejmowania kontroli nad Ziemiami                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | – omawia przyczyny napływu osadników na Ziemie Odzyskane                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | – wyjaśnia, jak propaganda komunistyczna                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | – ocenia politykę władz komunistycznych                                                                                                                                                                                                                                                                     |

|                                |                                                                                                                                                                                                                                    |          |                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                       |
|--------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------|
| Ziemie Odzyskane?              | 3. Zagospodarowywanie Ziem Odzyskanych<br>4. <i>Sami swoi</i>                                                                                                                                                                      |          | – zna daty: początku napływu osadników na Ziemie Odzyskane (1945), akcji „Wisła” (1947)                                                                                                                                                                                       | Odzyskanymi przez Polaków<br>– wymienia, skąd pochodzili osadnicy, którzy znaleźli się na Ziemiach Odzyskanych                                                                                             | – przedstawia postawy Polaków, którzy znaleźli się na Ziemiach Odzyskanych                                                                                                                                                                                               | propagowała ideę Ziem Odzyskanych<br>– wyjaśnia, jak władze polskie traktowały Niemców zamieszkujących Ziemie Odzyskane<br>– przedstawia rolę Kościoła katolickiego w integracji Ziem Odzyskanych z Polską<br>– wymienia przykłady filmów o losach Ziem Odzyskanych i ich mieszkańcach | wobec Ziem Odzyskanych                                |
| 2. Polska w czasach stalinizmu | 1. Powstanie PZPR<br>2. Przemiany gospodarczo-społeczne<br>3. Próba kolektywizacji rolnictwa<br>4. Okres stalinizmu w Polsce (1948–1956)<br>5. Socrealizm<br>6. Konstytucja stalinowska 1952 r.<br>7. Walka z Kościołem katolickim | XXXVII.1 | – wyjaśnia znaczenie terminów: Polska Zjednoczona Partia Robotnicza (PZPR), system monopartyjny, Polska Rzeczpospolita Ludowa (PRL), system centralnego sterowania gospodarką, Państwowe Gospodarstwo Rolne<br>– identyfikuje postacie: Władysława Gomułki, Bolesława Bieruta | – wyjaśnia znaczenie terminów: plan sześcioletni, kolektywizacja, stalinizm, socrealizm<br>– zna daty: powstania PZPR (1948), przyjęcia Konstytucji PRL (1952)<br>– podaje założenia planu sześcioletniego | – zna datę planu sześcioletniego (1950–1955)<br>– wyjaśnia znaczenie terminów: „wyścig pracy”, przodownik pracy, kułak<br>– podaje główne cechy ustroju politycznego Polski w okresie stalinowskim<br>– wskazuje cechy charakterystyczne socrealizmu w kulturze polskiej | – przedstawia okoliczności powstania PZPR<br>– przedstawia konsekwencje społeczne i ekonomiczne planu sześcioletniego<br>– omawia cele propagandy komunistycznej w czasach stalinizmu<br>– przedstawia założenia                                                                       | – ocenia kult jednostki w Polsce w okresie stalinizmu |

|                              |                                                                                                                                                               |                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                              |                                                                                                                                                               |                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                           | Konstytucji PRL z 1952 r.<br>– opisuje system represji władz komunistycznych wobec Kościoła                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| 3. Czasy Gomułki (1956–1970) | 1. PRL po śmierci Stalina<br>2. Poznański Czerwiec<br>3. Rządy Gomułki – mała stabilizacja<br>4. Spór z Kościołem<br>5. Marzec 1968 r.<br>6. Grudzień 1970 r. | XXXVII.2<br>XXXVIII.1<br>XXXVIII.2<br>XXXVIII.3<br>XXXVIII.4 | – wyjaśnia znaczenie terminów: Służba Bezpieczeństwa (SB), odwilż, październikowa, mała stabilizacja, obchody Tysiąclecia Chrztu Polski<br>– zna daty: Śmierci J. Stalina (1953), obchodów Tysiąclecia Chrztu Polski (1966)<br>– identyfikuje postacie: Władysława Gomułki, kardynała Stefana Wyszyńskiego<br>– prezentuje okoliczności dojścia W. Gomułki do władzy | – wyjaśnia znaczenie terminów: poznański Czerwiec, „polska droga do socjalizmu”, Marzec 1968 r., Grudzień 1970 r.<br>– zna daty: wydarzeń poznańskich (VI 1956), polskiego Października (X 1956), wydarzeń marcowych (III 1968), wydarzeń grudniowych na Wybrzeżu (XII 1970)<br>– charakteryzuje okres rządów W. Gomułki, w tym politykę zagraniczną PRL | – wyjaśnia przyczyny i skutki oraz opisuje przebieg wydarzeń poznańskiego Czerwca i polskiego Października w 1956 r.<br>– omawia przejawy odwilży październikowej w Polsce<br>– przedstawia przebieg obchodów milenijnych | – zna datę wystosowania listu episkopatu polskiego do episkopatu niemieckiego (1965)<br>– identyfikuje postać Romka Strzałkowskiego<br>– omawia proces odwilży<br>– charakteryzuje przyczyny i narastanie konfliktu władz z Kościołem katolickim<br>– wyjaśnia przyczyny i skutki kampanii antysemickiej w Polsce w 1968 r.<br>– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>List 34</i> , Zmotoryzowane Odwoły Milicji Obywatelskiej (ZOMO) | – ocenia postawę W. Gomułki wobec wydarzeń poznańskich<br>– ocenia zachowanie władz PRL w obliczu wydarzeń na Wybrzeżu w 1970 r.<br>– ocenia rolę Kościoła katolickiego i środowisk studenckich w kształtowaniu opozycji wobec władz PRL<br>– wymienia przedstawicieli polskiej szkoły filmowej<br>– opisuje normalizację stosunków między Polską a Republiką Federalną Niemiec |

|                            |                                                                                                                                           |                        |                                                                                                                                                                                     |                                                                                                |                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                 |
|----------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|
|                            |                                                                                                                                           |                        |                                                                                                                                                                                     |                                                                                                |                                                                                                                                                                                                               | – wyjaśnia przyczyny i skutki wydarzeń z Marca 1968 r. i Grudnia 1970 r.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                 |
| 4. Polska w czasach Gierka | 1. „Druga Polska” Edwarda Gierka<br>2. Życie na kredyt<br>3. Życie codzienne w PRL<br>4. Propaganda sukcesu<br>5. Nowelizacja konstytucji | XXXVIII.2<br>XXXVIII.3 | – wyjaśnia znaczenie terminów: „druga Polska”, propaganda sukcesu<br>– identyfikuje postać Edwarda Gierka<br>– przedstawia przemiany w życiu codziennym Polaków za rządów E. Gierka | – wymienia cechy charakterystyczne rządów E. Gierka<br>– opisuje życie codzienne w czasach PRL | – zna datę nowelizacji Konstytucji PRL (1976)<br>– omawia wpływ zagranicznych kredytów na rozwój przemysłu ciężkiego i górnictwa<br>– wyjaśnia, na czym polegała propaganda sukcesu w czasie rządów E. Gierka | – wyjaśnia znaczenie terminów: ukryte bezrobocie, kino moralnego niepokoju<br>– identyfikuje postacie: Andrzeja Wajdy, Krzysztofa Zanussiego, Kazimierza Górskiego, Huberta Wagnera<br>– wyjaśnia, dlaczego polityka gospodarcza E. Gierka nie przyniosła spodziewanych rezultatów<br>– przedstawia okoliczności i skutki nowelizacji konstytucji w 1976 r.<br>– przedstawia wpływ kina moralnego niepokoju na kształtowanie postaw Polaków | – ocenia okres rządów E. Gierka |

| Rozdział V: Upadek komunizmu                 |                                                                                                          |                                     |                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                               |
|----------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1. Początki opozycji demokratycznej w Polsce | 1. Czerwiec 1976 r.<br>2. Powstanie opozycji antykomunistycznej<br>3. Rozwój opozycji<br>4. Papież Polak | XXXVIII.4<br>XXXVIII.5<br>XXXVIII.6 | – wyjaśnia znaczenie terminu Komitet Obrony Robotników (KOR)<br>– identyfikuje postacie: Jana Pawła II, Jacka Kuronia                                                       | – wyjaśnia znaczenie terminu Czerwiec 1976 r.<br>– zna daty: wydarzeń czerwcowych (1976), powstania KOR (1976), wyboru Karola Wojtyły na papieża (16 X 1978), pierwszej pielgrzymki Jana Pawła II do Polski (1979) | – opisuje genezę, przebieg i skutki wydarzeń czerwcowych w 1976 r.<br>– określa cele i opisuje działalność KOR-u<br>– wyjaśnia wpływ wyboru Karola Wojtyły na papieża na sytuację w Polsce | – wyjaśnia znaczenie terminów: drugi obieg, Wolne Związki Zawodowe (WZZ)<br>– identyfikuje postacie: Stanisława Pyjasa, Jana Józefa Lipskiego, Antoniego Macierewicza, Zbigniewa i Zofii Romaszewskich, Leszka Moczulskiego<br>– przedstawia okoliczności narodzin opozycji demokratycznej w Polsce<br>– charakteryzuje rozwój organizacji opozycyjnych w latach 70. XX w. | – wyjaśnia, dlaczego władze komunistyczne w mniejszym stopniu niż dotąd represjonowały ugrupowania opozycyjne |
| 2. Powstanie „Solidarności”                  | 1. Strajki sierpniowe w 1980 r.<br>2. Utworzenie NSZZ „Solidarność”<br>3. Na drodze do konfrontacji      | XXXVIII.7<br>XXXVIII.8              | – wyjaśnia znaczenie terminów: strajk okupacyjny, 21 postulatów „Solidarności”, NSZZ „Solidarność”<br>– zna datę strajków sierpniowych (VIII 1980), porozumień sierpniowych | – wyjaśnia znaczenie terminów: wydarzenia sierpniowe, porozumienia sierpniowe<br>– przedstawia przyczyny i skutki strajków                                                                                         | – wyjaśnia znaczenie terminów: Międzyzakładowy Komitet Strajkowy (MKS), karnawał „Solidarności”<br>– omawia przebieg wydarzeń sierpniowych                                                 | – zna daty: powstania NSZZ „Solidarność” (IX 1980), zamachu na Jana Pawła II (V 1981)<br>– identyfikuje postacie: Bogdana Borusewicza, Andrzeja Gwiazdy,                                                                                                                                                                                                                   | – wyjaśnia, w jaki sposób władze komunistyczne w Polsce przygotowywały się do konfrontacji siłowej z opozycją |

|                          |                                                                                                                       |                    |                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                  |                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                      |
|--------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------|
|                          |                                                                                                                       |                    | z Gdańska (31 VIII 1980)<br>– identyfikuje postacie: Lecha Wałęsy, Anny Walentynowicz                                                                                                                                                               | sierpniowych w 1980 r.                                           |                                                    | Mehmeta Alego Ağcy<br>– omawia działalność NSZZ „Solidarność” w okresie tzw. karnawału „Solidarności”<br>– przedstawia reakcję ZSRS na wydarzenia w Polsce w 1980 r.                                                                                                                                                                                                                      |                                                      |
| 3. Stan wojenny w Polsce | 1. Wprowadzenie stanu wojennego<br>2. Internowanie opozycjonistów<br>3. Reakcja społeczeństwa<br>4. Ostatnie lata PRL | XXXIX.1<br>XXXIX.2 | – wyjaśnia znaczenie terminów: stan wojenny, Wojskowa Rada Ocalenia Narodowego (WRON), internowanie<br>– zna datę wprowadzenia stanu wojennego (13 XII 1981)<br>– identyfikuje postacie: Wojciecha Jaruzelskiego, Lecha Wałęsy, Jerzego Popiełuszki | – przedstawia okoliczności wprowadzenia stanu wojennego w Polsce | – charakteryzuje przebieg stanu wojennego w Polsce | – zna daty: pacyfikacji kopalni „Wujek” (XII 1981), zamordowania ks. J. Popiełuszki (1984)<br>– przedstawia reakcję świata na sytuację w Polsce w okresie stanu wojennego, w tym przyznanie Pokojowej Nagrody Nobla Lechowi Wałęsie<br>– charakteryzuje sytuację PRL po zniesieniu stanu wojennego<br>– przedstawia reakcję społeczeństwa na stan wojenny<br>– wskazuje wydarzenia, które | – ocenia postawy społeczeństwa wobec stanu wojennego |

|                                                           |                                                                                                                                                                                             |         |                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                           |
|-----------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                           |                                                                                                                                                                                             |         |                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                              | doprowadziły do upadku komunizmu w Polsce                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                           |
| TSW – Jak Pomarańczowa Alternatywa walczyła z komunizmem? | <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Początki Pomarańczowej Alternatywy</li> <li>2. Pomarańczowa Alternatywa w akcji</li> <li>3. Działalność po Okrągłym Stole</li> </ol>              | XXXIX.2 | – wyjaśnia znaczenie terminu Pomarańczowa Alternatywa                                                                     | – zna daty: szczytu aktywności ulicznej Pomarańczowej Alternatywy (1987–1988), końca działalności Pomarańczowej Alternatywy (1990)<br>– identyfikuje postać Waldemara Fydrycha      | – wyjaśnia, jakie idee przyświecały Pomarańczowej Alternatywie<br>– wymienia przykłady akcji Pomarańczowej Alternatywy                       | – identyfikuje postać Krzysztofa Skiby<br>– zna daty pierwszych akcji ulicznych Pomarańczowej Alternatywy (1981)<br>– przedstawia okoliczności powstania Pomarańczowej Alternatywy<br>– wyjaśnia, jak władze reagowały na akcje Pomarańczowej Alternatywy<br>– omawia działalność Pomarańczowej Alternatywy po Okrągłym Stole | – ocenia wpływ Pomarańczowej Alternatywy na kształtowanie postaw antykomunistycznych i obalenie komunizmu                                 |
| 4. Rozpad bloku wschodniego                               | <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Kryzys ZSRS</li> <li>2. Ronald Reagan prezydentem USA</li> <li>3. Próby reform w ZSRS</li> <li>4. Jesień Ludów</li> <li>5. Rozpad ZSRS</li> </ol> | XXXV.9  | – wyjaśnia znaczenie terminu Jesień Ludów<br>– identyfikuje postacie: Ronalda Reagana, Michaiła Gorbaczowa, Václava Havla | – wyjaśnia znaczenie terminów: aksamitna rewolucja, <i>pierestrojka</i> , <i>głasność</i><br>– zna daty: obalenia komunizmu w europejskich państwach bloku wschodniego (1989–1990), | – wyjaśnia znaczenie terminu pucz Janajewa<br>– identyfikuje postacie: Borysa Jelcyna, Giennadija Janajewa<br>– przedstawia przejawy kryzysu | – zna daty: interwencji zbrojnej ZSRS w Afganistanie (1979–1989), przejęcia władzy przez Gorbaczowa (1985), puczu Janajewa (1991), rozwiązania RWPG i Układu                                                                                                                                                                  | – ocenia rolę M. Gorbaczowa i R. Reagana w zmianie układu sił w polityce międzynarodowej – przedstawia rolę Gorbaczowa w upadku komunizmu |

|                                  |                                                                                                                                   |                 |                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                             |                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                 |
|----------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                  |                                                                                                                                   |                 |                                                                                                                                                                                                                | zjednoczenia Niemiec (1990), rozpadu ZSRS (1991)                                                                                            | ZSRS w latach 80. XX w.<br>– wyjaśnia okoliczności rozpadu ZSRS                                       | Warszawskiego (1991), rozwiązania ZSRS (XII 1991)<br>– charakteryzuje politykę R. Reagana i jej wpływ na zmianę sytuacji międzynarodowej<br>– charakteryzuje wydarzenia Jesieni Ludów w państwach bloku wschodniego<br>– omawia proces rozpadu ZSRS, uwzględniając powstanie niepodległych państw w Europie<br>– wyjaśnia, jakie były przyczyny rozwiązania RWPG i Układu Warszawskiego | w państwach bloku wschodniego<br>– wymienia próby reform w ZSRS i określa ich skutki polityczne |
| 5. Początek III Rzeczypospolitej | 1. Obrady Okrągłego Stołu<br>2. Wybory czerwcowe w 1989 r.<br>3. „Wasz prezydent, nasz premier”<br>4. Budowa III Rzeczypospolitej | XXXIX.3<br>XL.1 | – wyjaśnia znaczenie terminów: obrady Okrągłego Stołu, wybory czerwcowe<br>– zna daty: obrad Okrągłego Stołu (II–IV 1989), wyborów czerwcowych (4 VI 1989)<br>– identyfikuje postacie: Lecha Wałęsy, Wojciecha | – wyjaśnia znaczenie terminów: Obywatelski Klub Parlamentarny (OKP), sejm kontraktowy<br>– zna datę powołania rządu T. Mazowieckiego (1989) | – podaje postanowienia i skutki obrad Okrągłego Stołu<br>– przedstawia następstwa wyborów czerwcowych | – wyjaśnia znaczenie terminów: „gruba linia”/„gruba kreska”, ustalenia z Magdaleny<br>– zna daty: wyboru W. Jaruzelskiego na prezydenta (VII 1989)<br>– identyfikuje postacie: Czesława                                                                                                                                                                                                 | – ocenia znaczenie obrad Okrągłego Stołu dla przemian politycznych w Polsce                     |

|                                                  |                                                                 |  |                                                                                                    |                                                              |                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                |
|--------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                  |                                                                 |  | Jaruzelskiego,<br>Tadeusza<br>Mazowieckiego                                                        |                                                              |                                                                                                               | Kiszczała, Leszka<br>Balcerowicza,<br>Bronisława<br>Geremka,<br>Krzysztofa<br>Skubiszewskiego<br>– omawia<br>okoliczności<br>zwołania Okrągłego<br>Stołu<br>– przedstawia<br>reformy rządu<br>T. Mazowieckiego                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                |
| <b>rozdział VI: Polska i Świat w nowej epoce</b> |                                                                 |  |                                                                                                    |                                                              |                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                |
| TSW –<br>Terroryzm<br>czeczeński                 | 1. Pierwsze zamachy<br>2. Śmierć w teatrze<br>3. Atak na szkołę |  | – wyjaśnia znaczenie<br>terminu terroryzm<br>– zna datę zamachu<br>na szkołę w Bieślanie<br>(2004) | – wyjaśnia przyczyny<br>narodzin terroryzmu<br>czeczeńskiego | – wymienia<br>przykłady<br>zamachów<br>terrorystycznych<br>organizowanych<br>przez bojowników<br>czeczeńskich | – zna daty:<br>pierwszego ataku<br>terrorystycznego<br>w Rosji<br>przeprowadzonego<br>przez bojowników<br>czeczeńskich<br>(1995), zamachu<br>w teatrze na<br>Dubrowce (2002)<br>– identyfikuje<br>postać Szamila<br>Basajewa<br>– omawia przebieg<br>i skutki zamachu na<br>szpital<br>w Budionnowsku<br>– opisuje przebieg<br>zamachu na teatr<br>na Dubrowce<br>– przedstawia<br>przyczyny, przebieg | – ocenia postawy<br>bojowników<br>czeczeńskich i władz<br>rosyjskich wobec<br>problemu<br>czeczeńskiego<br>– omawia skutki<br>społeczne i polityczne<br>zamachów<br>bojowników<br>czeczeńskich |

|                                            |                                                                                                                                                                                                                            |                       |                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                     |
|--------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                            |                                                                                                                                                                                                                            |                       |                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                        | i skutki zamachu na szkołę w Biesłanie<br>– opisuje działania władz rosyjskich skierowane przeciwko terrorystom czeczeńskim                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                     |
| 1. [3.]<br>Polska<br>w latach 90.<br>XX w. | 1. Reformy gospodarcze<br>2. Społeczne koszty przemian ustrojowych<br>3. Rozpad obozu solidarnościowego<br>4. Sytuacja wewnętrzna Polski<br>5. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej<br>6. Plan Balcerowicza i jego skutki | XL.1<br>XL.2<br>XLI.3 | – wyjaśnia znaczenie terminów:<br>hiperinflacja,<br>gospodarka wolnorynkowa,<br>prywatyzacja,<br>bezrobocie<br>– identyfikuje postacie: Tadeusza Mazowieckiego, Lecha Wałęsy, Leszka Balcerowicza, Jacka Kuronia, Aleksandra Kwaśniewskiego, Lecha Kaczyńskiego | – wyjaśnia znaczenie terminów: plan Balcerowicza, pluralizm polityczny<br>– zna daty:<br>wdrożenia planu Balcerowicza (1990), wyboru L. Wałęsy na prezydenta (XII 1990), pierwszych w pełni demokratycznych wyborów do parlamentu (1991), wyboru A. Kwaśniewskiego na prezydenta (1995), uchwalenia Konstytucji RP (1997), wyboru L. Kaczyńskiego na prezydenta (2005)<br>– wymienia reformy przeprowadzone w 1999 r.<br>– wymienia najistotniejsze przemiany ustrojowe | – omawia założenia, realizację i skutki gospodarcze planu Balcerowicza | – wyjaśnia znaczenie terminu „wojna na górze”<br>– zna daty:<br>rozwiązania PZPR (1990), uchwalenia małej konstytucji (X 1992), reformy administracyjnej (1999)<br>– identyfikuje postacie: Jana Olszewskiego, Jarosława Kaczyńskiego, Ryszarda Kaczorowskiego<br>– omawia koszty społeczne reform gospodarczych<br>– charakteryzuje scenę polityczną pierwszych lat demokratycznej Polski<br>– przedstawia proces budowania | – ocenia przemiany polityczne i gospodarcze w Polsce po 1989 r.<br>– omawia podstawy ustrojowe III Rzeczypospolitej w świetle konstytucji z 1997 r. |

|                               |                                                                                                                                                                                        |                |                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                     |
|-------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                               |                                                                                                                                                                                        |                |                                                                                                                                                                             | i ekonomiczne<br>III Rzeczypospolitej                                                                                                                                                              |                                                                                                                                              | podstaw prawnych<br>III Rzeczypospolitej<br>– wyjaśnia<br>przyczyny rozpadu<br>obozu<br>solidarnościowego                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                     |
| 2. [4.] Polska<br>w NATO i UE | 1. Polska polityka<br>zagraniczna<br>2. Polska<br>w strukturach<br>NATO<br>3. Polska droga do<br>UE<br>4. Polskie<br>społeczeństwo<br>wobec Unii<br>5. Polska w walce<br>z terroryzmem | XLI.1<br>XLI.2 | – wyjaśnia znaczenie<br>terminów: NATO,<br>referendum<br>akcesyjne, Unia<br>Europejska<br>– zna daty: przyjęcia<br>Polski do NATO<br>(1999), wejścia Polski<br>do UE (2004) | – wyjaśnia znaczenie<br>terminu referendum<br>akcesyjne<br>– przedstawia<br>przyczyny i skutki<br>przystąpienia Polski<br>do NATO i UE<br>– omawia<br>konsekwencje<br>członkostwa Polski<br>w NATO | – wymienia<br>i omawia etapy<br>integracji Polski<br>z UE<br>– przedstawia<br>postawy Polaków<br>wobec problemu<br>integracji Polski<br>z UE | – wyjaśnia<br>znaczenie<br>terminów: Trójkąt<br>Weimarski, Grupa<br>Wyszehradzka<br>– zna daty: wyjścia<br>ostatnich wojsk<br>rosyjskich z Polski<br>(1993), obecności<br>polskich żołnierzy<br>na wojnach<br>w Afganistanie (od<br>2002) i Iraku<br>(2003–2008)<br>– określa główne<br>kierunki polskiej<br>polityki<br>zagranicznej<br>– wymienia<br>i omawia etapy<br>polskiej akcesji do<br>NATO | – ocenia rezultaty<br>polskiego<br>członkostwa w NATO i<br>UE<br>– opisuje udział Polski<br>w wojnie<br>z terroryzmem<br>– wymienia korzyści,<br>jakie przyniosły<br>Polsce integracja z UE<br>oraz wejście do NATO |

Rozkład opracowany przez Lidię Leszczyńską, oparty na programie nauczania *Wczoraj i dziś* autorstwa Tomasza Maćkowskiego